

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۳/۰۷

ولي الله ملكزی

بنخه پوره انسان دی

درنو لوستونکو!

د درانه لیکوال او فرهنگي شخصیت بناغلي ولي الله ملكزي دا مقاله څه موده پخوا په افغان جرمن پورتال کې خپره شوې وه. مقاله د بنخو د حقونو د دفاع په برخه کې خورا علمي ټکي لري چې په افغان ټولنه کې د بنخو د دريځ په پياوړتيا کې ډېره گټوره کڼل کېږي؛ د همدې علمي اړتيا له مخې او په مقاله کې د لیکوال له لوري تر لږ څه بدلون راوستلو وروسته، د بنخو د نړيوالي ورځې په پار يو ځل بيا خپرېږي.

افغان جرمن پورتال کاري ټيم

آيا بنخه رښتيا هم يواځې د کور او گور لپاره پيدا ده؟ آيا نر پوره انسان دی او بنخه په خلقت کې نيمگري او په ذهنيت کې له سړي څخه کمه دی؟ آيا قرانکريم نر ته په يوه لهجه او بنځي ته په بل ډول خطاب کوي؟ آيا بنخه د نر په شان، سياسي شعور او درايت نه لري؟ آيا د حضرت پيغمبر (ص) ميرمنې د هغه مشاورې او د اسلامي امت معلماني نه وي؟ حقيقت خو دا دی چې قرانکريم د دی ټولو پوښتنو ځواب د بقري په سورت کې ورکړی او جالبه داده چې په ځينو صحيحو حديثونو کې د بنځي مقام او حيثيت، له سړي څخه لوړ او غوره بلل شويدي.

لمړنی نر انسان، آدم (ع) له کرنګدلي څخې او کودي څخه پيدا شوی، مگر اولنی بنخه (حواء) د هماغه له پښتې څخه پيدا ده. دوی ته د ستر خالق لمړنی بلنه او امر، د برابرې په لهجه وو (اسْكُنْ اَنْتَ وَرَوْجُكَ الْجَنَّةَ - ته او بنخه دی دلته په جنت کې و اوسئ) د نهې کلمه هم دواړو ته په مساوي ډول وه (وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ - تاسو دواړه دی بوټي ته مه نژدې کېږئ) او بيا چې دواړو خبره ونه منله، نو له جنت څخه د وتلو او محکې ته د کوزيدولو امر يواځې بنځي ته نه وو، بلکې دواړو ته په يو شان وو (وَقُلْنَا اهْبِطُوا- نو موږ ورته وويل چې دواړه بنکته شئ) اخطار او خبرداری هم په يو رنگ دی (پام کوئ چې ابليس ستاسو دواړو گډ دښمن دی) نو دلته څرگنديږي چې بنخه انسان دی، له نر سره برابر انسان او پوره انسان. هغه له نر سره په عقيدې، عمل، دندې، شعور، ثواب، عذاب، اجر او گناه کې يو برابره ده.

په قرانکريم کې د الرجال (سړي) په نوم سورت نه شته، خو په پنځمې سپياري کې د النساء (ميرمنې) په نوم سورت راغلی دی. د حضرت مريم پاک لمنې او مورولې ته د درناوي له امله، په قران شريف کې يو سورت د هغې په نوم، نومول شويدي. د النمل په سورت کې د حضرت سليمان د ميرمنې، بلقيس چې د يمن پاچې (ملکه) وه، په تفصيل سره د هغې د سياسي پوهې، واکمنې او عسکري قيادت يادونه شوېده. د الله تعالی په سپېڅلي کتاب کې د فرعون د ايماندارې ميرمنې (اسيه) د ژورې پوهې او فرعون ته په سيند کې د نيول شوي ماشوم (حضرت موسی) د ژوندي ساتلو او نه وژلو مشوره ذکر شويده چې د هغې د ذکاوت بيلگه ده.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولی

زه (ملکزی) شرعي عالم نه یم، بلکي په یو عربي هیواد کې مې د تاریخ او ژورنالیزم فاکولته لوستي او مازي له عربي ژبي سره اشنا یم. د شرعي احکامو بیانول او فتوی صادرول، د دین د قدرمنو عالمانو او مفتیانو ځانګړتیا ده، خو زه دلته د څو تاریخي پېښو په یادوني بسیا کوم. د پیغمبر صیب، مشره میرمن، حضرت خدیجه تاجره وه، کشره میرمن، حضرت عائشه یوه تکره معلمه او د دوه زرو صحیحو احادیثو حافظه وه او منځنۍ میرمن، ام سلمه یوه هوبنیاره مشاوره وه.

د هجرت په شپږم کال د حدیبیې د صلحي / سولي په مهال د قريشو استازو پیغمبر (ص) ته د مکې د ننوتلو اجازه ورنکړه. د عمرې د اداء کولو په نیت یې له خپلو اصحابو څخه وغوښتل چې همدلته مالونه حلال او د سر وپښتان کم کړي. ګڼ شمیر صحابه په غوسه او حاضر نه شول چې سمدستي د رسول الله خبره ومني، نو حضرت پیغمبر خپه او ستومانه خپلې کیردۍ ته ننوت. میرمن بې (أم سلمه) مشوره ورکړه چې یا رسول الله تاسې د خیمې د باندې خپل وپښتان کم او مال قرباني کړه بیا گوره چې څه کیري؟ د یوې بنځې د ګټورې مشورې له برکته ستونزه حل شوه، ټولو اصحابو په بیرې او پښیمانی سره د هغه په پل، پل کینود او د سر وپښتان یې وخریبل.

د ځواکمن عباسي خلیفه، هارون الرشید میرمن او د حضرت پیغمبر د کاکا کړوسی، زبیده بنت جعفر د هغې سترې ویالې مهندسه وه چې په خپل شخصي لګښت یې عرفات او مکې ته د روانو او یو ویاله تیره او د حاجیانو ستونزه حل کړه. په ۱۲۳۴ میلادي کال کې د سلطان شهاب الدین غوري د یو باوري قومندان او ملګري (التمش) لور، رضیه سلطانه لمړنۍ مسلمانې او په هد پښتنه بنځه وه چې په ډهلي او د هندوستان په زیاترو سیمو یې څلور کاله پاچاهي وکړه. په ترکیه کې تانسو چیلر، په پاکستان کې بی نظیر بوتو، په بنګله دیش کې خالده ضیاء او شیخه حسینې واجد او د سنگاپور اوسنۍ ولسمشره، حلیمه یعقوب هغه بیلګې دي چې په اسلامي نړۍ کې د میرمنو سیاسي وړتیا او ظرفیت په ګوته کوي. په هندوستان کې د دیوبند مشهورې اسلامي مدرسې په ټولټاکنو کې د اندرا ګاندي ملاتړ وکړ چې یوه بنځه وه او په پاکستان کې ځینو سني اسلامي ګوندونو د پوځي دیکتاتور، مارشال ایوب خان په خلاف د فاطمه جناح په څنګ کې ودریدل چې یوه شیعې وه.

د ملګرو ملتونو د غړو هیوادونو شمیر ۱۹۵ ته رسي چې د ۱۹ هیوادونو موجوده مشرانې یې بنځې دي. د پیرنګیانو ملکه (الیزابت) چې د کامنولټ د هیوادونو مشره هم ده، د نړۍ تر ټولو ځواکمنه میرمن ګڼل کیري. له امریکا، چین او جاپان وروسته، جرمني څلورم نړیوال اقتصادي ځواک دی چې ۷۲ کلنه بنځه، انګیلا مارکل یې له تیرو شپاړلسو کالو راهیسې مشري په غاړه لري. د هوساینې، خوشحالی او ښه ژوند د نړیوالو لسو معیارونو له مخې، فنلنډ د نړۍ نیکمرغه هیواد دی چې صدراعظمه یې یوه پنځه دیرش کلنه ځوانه ده (سنا مارین) نومیري. د ټولې نړۍ په کچه، د کوروا د وژونکي وایرس سره تر ټولو بریالۍ مبارزه د نیوزیلنډ ځوانې صدراعظمې (جاسندا آرډرن) وکړه چې هغه هم ۳۹ کلنه ده او لا واده نلري. د یادوني وړ ده چې نوموړې دوه کاله وړاندې، په دوو جوماتونو کې د یو پنځوس تنو شهیدانو قاتل، سپین پوستي ترهګر وبللو او له مسلمانانو سره یې بی دریغه خواخوږي او همکاري وکړه.

د پورتنۍ لنډې تاریخي څیړنې په پایلې کې ویلای شو چې بنځه عورت نه دی کوم چې د شرم ځای ته ویل کیري، بلکې هغه د کرامت، شخصیت او عزت څښتنه ده. بنځه ښکلا او موسکا ده، خو حوره نه ده چې یواځې د میره د جنسي خواهشاتو وسیله وګڼل شي. دین او قانون دواړه هغې ته حق ورکوي چې د خپل ګډ ژوند پرېکړه پخپله وکړي. پلار او ورور نه شي کولای چې خپله لور او خور د هغې له موافقې پرته چا ته په زور نکاح کړي یا یې په بدو کې ورکړي. جنت د پلار په ځای، د میندو د قدمونو لاندې دی. سړي نه شي کولای چې ورپښمین لباس واغوندي او سره زر استعمال کړي، مګر د میرمنو لپاره حلال دي.

بنځه د عاطفي سرچینه او د مینې سمبول دی، خو تور مخو قاتلانو په جلال آباد کې ملالۍ میوندي، مرسل وحیدي، شهناز روفي، سعديه سادات او ډاکټر صدف الیاسي شهیدانې او د سپیرو خاورو میلمني کړي. که څوک غواړي چې د جنده جنده بریتونو د یو ډاکټر په ځای، د خپلې ځوانې میرمنې، لور او تنګور درملنه په یوې ښځینې ډاکټرې وکړي، نو خپلو لونیو او خویندو ته دی اجازه ورکړي چې تعلیم وکړي. ماهري ښځینه طبیبانې به د انسانانو ژوند او وینې خوندي کړي او تکره ښځینه ښوونکې به یو با احساسه نسل وروزي چې افغانستان ښیرازه او د سیالانو سیال کړي.